

Alueneuvoston kokoukseen 25.3.2015

LIITE 1

Toimintasuunnitelmien valmistelu Keskustan alue seurakunnassa vuosille 2016 - 2018

Alueneuvoston ja työyhteisön yhteinen keskustelu käynnistää toiminta- ja taloussuunnitelmien valmistelun vuosille 2016-2018.

Keskustelun pohjaksi työaloittain on koottu ajatuksia toimintaan liittyvistä suunnitelmista sekä toiminnan painopisteistä, toimintaympäristön muutoksista ja haasteista lähivuosien aikana. Käytävän keskustelun ja alue seurakunnalle lähiaikoina annettavien laadintaohjeiden sekä talousraamin pohjalta työalatiimeissä valmistellaan huhti-toukokuun aikana toiminta- ja taloussuunnitelmat, jotka tuodaan alueneuvoston käsiteltäviksi 3.6.2015.

Toimintasuunnitelman rakentamisessa käytetään pohjamateriaalina viime aikojen toimintasuunnitelmia ja toimintakertomusta vuodelta 2014 sekä Jyväskylän seurakunnan strategiaa Rohkeasti hengellinen, reilusti välittävä. Suunnittelussa on huomioitava mahdolliset vaikutukset, joita seurakunnan henkilöstösuunnitelmalla ja kiinteistöstrategialla on toimintaamme. Samoin on otettava huomioon työmme ja toimintamme ympäristövaikutukset. Tällä tavoin teemme näkyväksi sen, minkälaisia käytännön elämäntapavalintoja henkilökohtaisesta ja kirkon yhteisestä uskosta seuraa niin yksilötasolla kuin yhteisönä.

MUUT SEURAKUNTATILAISUUDET (=yleinen seurakuntatyö)

Seppo Wuolio

1. Olemme rohkeasti hengellisiä

- **Jumalanpalveluselämä**

Keskustan alue seurakunnalla on tällä hetkellä kaksi jumalanpalveluspaikkaa, Kaupunginkirkko ja Lahjajarjun kappeli. Lohikosken kirkon tulevaisuus on vielä tässä vaiheessa selvittelyvaiheessa. Jumalanpalveluksiin osallistuminen on erityisesti Kaupunginkirkossa verrattain vakaalla pohjalla, mutta on tiedostettava väestön ikääntyminen ja sen myötä osallistumisaktiivisuuden väheneminen, jos nuorempi väki ei löydä paikkaansa jumalanpalveluksissa. Vapaaehtoisten osallistuminen jumalanpalvelustehtäviin on suuri ilo, ja tähän on jatkossa kiinnitettävä yhä enemmän huomiota. Messun yhteydessä seurakuntalaiset toivovat mahdollisuutta kokoontua kirkkokahveille. Tähän toiveeseen kannattaa tarttua niin Kaup.kkossa kuin Lahjajarjussa.

- **Kristillinen kasvatus** pitää sisällään esim. raamattu- ja katekismusopetuksen. Pyrimme siihen, että syksyin keväin voisimme tarjota laadukkaita opetus- ja keskustelutarjoja kaiken ikäisille. Näin ohjaamme ja rohkaisemme seurakuntalaisia oivaltamaan jotain siitä, mitä on olla strategiamme mukaisesti rohkeasti hengellisiä ja välittämään reilusti.
- Kuinka rohkaisemme ihmisiä keskusteluun, Jumalasta, luterilaisesta kansankirkollisesta spiritualiteetista, uskosta ja siihen liittyvistä elämäntapakysymyksistä?

2. Välitämme reilusti

- Mitä on lähimmäisenrakkaus käytännössä? Mistä ja kenestä me kannamme huolta, lähellä ja kaukana? Kuinka voimme auttaa?
- Jumalan luomistyön kunnioittaminen; kiitollisuus luomisen lahjoista; elämäntapana kohtuullisuus.
- Lähetystyön ja kansainvälisen diakonian painotukset

3. Vahvistamme seurakuntayhteyttä

- Kuinka saamme ihmiset kokemaan seurakuntayhteyden tärkeäksi? Minkälaisia vastuita ja tehtäviä voimme ihmisille tarjota? Mahdollisuutena vapaaehtoistyön Suurella Sydämellä
- Kuinka otamme uudet seurakuntalaiset vastaan (kirkkoon liittyneet, muualta muuttaneet, vastasyntyneet)?
- Internet ja sosiaalinen media työvälineenä vuorovaikutukseen ja ihmisten tavoittamiseen: seurakunnan uudet kotisivut

4. Turvaamme toiminnan edellytykset

- Toimintatapoja kehitettävä sellaiseksi, että se kestää henkilöstöressurssien vähenemisen pitkällä aikavälillä. Seurakuntalaiset aktiivisina toimijoina ja vastuunkantajina. Työntekijöiden rooli on tulevaisuudessa yhä enemmän hengellistä matkakumppanuutta ja ohjausta, mentorointia.
- Kokoontumis- ja työtilojen järjestäminen sekä väliaikaisesti että pitkällä tähtäimellä (evakkotilojen kautta seurakuntakotiin / Lohikoski-Lahjajarju / Pappila / Keljo / Lutakko / Kankaan alue).
- Kaupunginkirkon tiloja ja valmiuksia seurakuntatyöhön on kehitettävä. Avoin kirkko toimintatapana tarkoittaa sitä, että kirkko on päiväaikaan auki myös tilaisuuksien ulkopuolella. Paikalla on työntekijä ja / tai vapaaehtoinen päivystämässä. Tarjolla teetä yms. , mahdollisuus keskusteluun, hiljentymiseen, piipahtamiseen, viipymiseen...
- Kirkko on sisällytettävä seurakunnan lähivuosien investointisuunnitelmaan.

Keskustan alue seurakunnan musiikkityö 2015

Musiikkityön perustehtävä vuoden 2015 toimintasuunnitelmassa on pyrkiä antamaan seurakuntalaisille mahdollisuus ilmaista kristillistä uskoa laulaen, soittaen ja musiikkia kuunnellen. Keskustan alue seurakunnassa työskentelee kolme kanttoria: Risto Valtasaari, Pekka Björninen, Piia Laasonen. Kaikilla kanttoreilla on omat erityisosaamisalueet ja sen myötä myös Keskustan alue seurakunnan musiikillinen ilme toteutuu monimuotoisena.

Musiikkityön perustoimintaan isona osana kuuluvat alue seurakunnan jumalanpalveluksien musiikin suunnittelu ja toteuttaminen. Tämän lisäksi yhdellä alueemme kanttoreista (PB) on vastuu alue seurakunnan toimintaan kuulumattoman, Taulumäen kirkossa vietettävän Tuomasmessun musiikista. Jumalanpalvelusten musiikin monimuotoisuus toteutuu kanttorien erityisosaamisen kautta. Kirkollisia toimituksia (häät ja hautaan siunaamiset) on Keskustan alue seurakunnan kanttoreilla on paljon. Rippikoulussa kanttorit ovat osana ohjaaja-/opettajatiimiä oman alue seurakunnan rippikouluissa sekä mahdollisuuksien tai tarpeen mukaan YSP:n rippikouluissa. Musiikkiryhmiä alueella toimii kaksi: Hyvät Jyvät ja Stemmina. Viikoittain keskiviikkoisin klo 12 pidetään musiikkitilaisuus Virsi- ja lauluhetki, joka on joulun aikana Joulun sävel ja kesällä Lounasmusiikki kaupunginkirkossa. lahjajarjun kappelissa on ollut myös yhteislaulutilaisuuksia. Kanttorit ovat mukana myös laitoshartauksissa. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös lapsi- ja nuorisotyön kanssa, mm. muskarihetkiä perhekerhoissa ja isokoulutukseen osallistumista. Koulujen kanssa tehdään luontevaa yhteistyötä koululaisjumalanpalvelusten yhteydessä sekä Jyväskylän kaupungin kanssa laaditun yhteistyösuunnitelman mukaisesti (Virsi- ja laulukirjojen jako 2-luokkalaisille ja Koululaisten virsitapahtuma 4-luokkalaisille). Yhteistyötä tehdään paikkakunnan eri sidosyhteisöjen, kuorojen, yhtyeiden ja muusikkojen kanssa.

Tulevia näkymiä:

Ensi syksynä on tarkoitus käynnistää avoin ja palveleva laulupiiri. Kouluikäisten musiikkikerhon toimintaa pyritään vahvistamaan ja tukemaan. Tulevan toiminnan suunnitteluun vaikuttavat myös alue seurakunnan toimitilat ja niiden antamat mahdollisuudet ja haasteet. Toimitilojen vakiintumattomuus vaikeuttaa työnsuunnittelua.

Seurakunnan henkilöstösuunnitelmassa on maininta Keskustan alue seurakuntaan kohdistuvasta kanttorin viran 50% vähennyksestä. Vähennyksen tarkemmasta toteutumisesta ei ole vielä suunnitelmaa, mutta vähennys vaikuttaisi kanttorityövoimaan Keskustan alueella jo 2015 vuoden aikana. Vähennyksen toteutuessa on samalla mietittävä mihin kanttorien työpanosta kohdennetaan ja mikä musiikkityön osa jää tulevaisuudessa tekemättä.

Varhaiskasvatuksen kuulumisia ja tulevaisuuden näkymiä

Varhaiskasvatuksen tiimiin kuuluu 4 vakituista lastenohjaajaa ja yksi 20% työaikaa tekevä lastenohjaajan sijainen, heidän lähiesimiehensä toimiva lapsityönohjaaja ja lapsi- ja perhetyön pappi. Lastenohjaajat ovat työajallisia ja lapsityönohjaaja on työajaton työntekijä. Varhaiskasvatuksen kerhopisteitä ovat Lohikosken kerhopiste Lohikosken kirkon takana olevassa rivitalossa ja Keskustan kerhopiste, joka sijaitsee Yliopistonkadulla, maistraatin talon takapihalla. Varhaiskasvatuksen toimistotilat ovat Cygnaeuksenkadulla.

Varhaiskasvatuksen viikkotoimintaa ovat yhteensä 4 päiväkerhoryhmää, 4 suljettua ekavauvaryhmää ensimmäisen lapsensa saaneille vauvaperheille sekä perhekerho ja perhekahvila. Kerran kuukaudessa kokoontuu retkiperhekerho, joka kokoaa iloksemme lapsia taaperoista alakoululaisiin erityisesti isien kanssa yhteisen nuotion ääreen luonnossa. Päiväkerhot kokoavat viikoittain n. 40 lasta, ekavauvaryhmissä käy viikoittain yhteensä n. 28 äitiä ja saman verran vauvoja. Perhekerho ja perhekahvila kokoavat viikoittain n. 30-60 lasta ja aikuista yhteiseen toimintaan. Retkiperhekerhossa käy säännöllisesti 5 perhettä. Retkeperhekerhossa työskentelevät työparina lapsityönohjaaja ja nuorisotyönohjaaja, lapsi- ja perhetyön pappi vieraillee säännöllisesti retkiperhekerhossa. Tämän lisäksi lapsityönohjaaja ja yksi lastenohjaajista käyvät päiväkodeissa erilaisten projektien, hartaushetkien ja päiväkotipyhäkoulujen merkeissä.

Pyhäkouluryhmiä alueellamme on kolme, Pappilan perhepyhäkoulu Vanhassa Pappilassa joka toinen sunnuntai, Lahjajarjun pyhäkoulu messun yhteydessä n. kerran kuukaudessa sekä SLEY:n järjestämä pyhäkoulu Lutherin kirkolla. Vapaaehtoisia pyhäkoulunohjaajia on neljä sekä Sley:n pyhäkoulun pyhäkoulunohjaajat. Tällä hetkellä pyhäkoulutyön vastaavana työntekijänä toimii lastenohjaaja Laura Ylistö. Pyhäkoulunohjaajille järjestetään säännöllisiä kokoontumisia alueella sekä koko seurakunnan yhteiset koulutukset, aloitusmessu syksyllä, lukupiiri sekä kiitosjuhlat keväällä ja syksyllä.

Keskustan aluesrk. on yhdessä YSP:n pyhäkoulutyön kanssa päävastuussa Jyväskylän Kesän lastentapahtuman, Lasten Kesän, yhteydessä järjestettävästä PopUp-pyhiksestä, joka viime kesänä kokosi 100 pyhäkoululaista kahden päivän aikana. PopUp-pyhis järjestettiin Keskustan aluesrk:n pyhäkoulutyön voimin myös adventin aikaan Toivolan Vanhalla Pihalla yhtenä iltapäivänä.

Perhemessuja pyritään järjestämään tasaisesti n. kerran kuukaudessa kerhokauden aikana. Pyhäinpäivän aikaan järjestetään kutsukirkko lapsille ja isovanhemmille sekä kasteen sunnuntaina kutsukirkko edellisen vuoden aikana kastetuille lapsille perheineen. Lisäksi adventin aikaan ja hiljaisella viikolla järjestetään alueen lapsiperheille ja päivähoidon yksiköille Lasten jouluja pääsiäiskirkkohetket Kaupunginkirkossa ja Lahjajarjun kappelissa. Nämä keräävät neljän aamupäivän aikana yhteensä n. 700 lasta ja lisäksi aikuiset ihmettelemään kirkkovuoden suuria juhlia.

Lisäksi järjestetään kirkkovuoden teemoihin liittyviä lasten ja perheiden tilaisuuksia, mm. enkeliaskarteluilta Mikkelinpäivän tienoilla, perheiden seimi-ilta, lasten Kauneimmat joululaulut ja ennen palmusunnuntaita perheiden pääsiäispuutarhailta. Näiden lisäksi järjestetään

4-vuotiaille yhteinen syntymäpäiväjuhla, joka tänä vuonna järjestettiin yhdessä Kuokkalan alue seurakunnan kanssa.

Teemme verkostoyhteistyötä kaupungin päivähoidon sekä yksityisen päivähoidon lisäksi myös neuvoloiden kanssa. Äitiysneuvolat järjestävät ensimmäistä lastaan odottaville äideille kumppaneineen perhevalmennusta, joista yhden valmennuskerran alustajana toimii lapsityönohjaaja. Näissä valmennustilanteissa on hyvä mahdollisuus kohdata perheitä herkässä elämäntilanteessa. lastenneuvolat taas ohjaavat vertaistukea ja erityistä tukea vanhemmuuteen tarvitsevia äitejä ekavauvaryhmiin ja perhekerhoihin. Kaupungin perhetyöntekijöiden viesti onkin ollut jo useamman vuoden ajan se, että suljetut ekavauvaryhmämme ovat pudottaneet heidän ekavauvaperheasiakkansa käytännössä olemattomiin.

Päiväkerholaisten määrä on pysynyt viime vuosina suunnilleen samana. Ydinkeskustasta löytyy seurakunnan päivä- ja perhekerhojen lisäksi myös MLL:n ja Mäki-Matin perhepuiston kerhotoimintaa, joka vähentää painetta seurakunnan kerhotoimintaan. Lohikoskelta loppuu keväällä kaupungin kerhotoiminta, mikä oletettavasti tulee lisäämään kerhopaikkojen kysyntää Lohikosken kerhopisteessä. Ikävä kyllä tila- ja henkilöstöresurssit eivät anna mahdollisuutta lisätä päiväkerhoryhmien määrää eikä sanottavasti suurentaa ryhmien kokoa.

Perhetyön tarve tuntuu olevan lisääntymään päin. Samaan aikaan kun osallistujamäärät perhetyössä nousevat, näkyy mm. ekavauvaryhmissä perheiden moninaiset elämäntilanteet sekä moniongelmaisuus. Tämä kuormittaa lastenohjaajien työssä jaksamista, joten diakoniatyöntekijöiden ryhmissä tarjoama apu on ollut tarpeen useaan otteeseen.

Alue seurakuntamme kerhopisteet toimivat tällä hetkellä vuokratiloissa. Lohikosken tilat ovat hyvät ja kodinomaiset. Yliopistonkadun kerhopisteen suurin ongelma on sen haasteellinen sijainti sisäpihalla, piilossa kahden parkkipaikan takana. Täällä lapsilla ei ole myöskään mahdollisuutta ulkoiluun päiväkerhon aikana.

Yksi varhaiskasvatuksen työjärjestelyjen haasteista on se, että kerhopisteissä ei ole tietokoneita tai kopiokoneita käytössä, joten lastenohjaajat käyttävät Cygnaeuksenkadun toimistoa yhä lisääntyvän sähköpostin, sähköisen työaikaseurannan, sähköisen kalenteriohjelman ym. työhön sisältyvän toimistotyön tekemiseen. Tähän työhön heillä on viikoittain aikaa työkokouksista riippuen 0-2 iltapäivää. Lastenohjaajien työhön kuuluu myös ekavauvaryhmien ja perhekerhojen elintarvikehankintojen tekeminen M-Kotiväylän liikkeistä Keljonkankaalta tai Taulumäeltä. Tämä on haasteellista, sillä kaikilla lastenohjaajilla ei ole mahdollisuutta käyttää työssään autoa.

NUORISOTYÖN AJANKOHTAISIA ASIOITA ALUENEUVOSTOLLE kevät 2015

- työkuvien päivittäminen ja työtehtävien tarkempi jakaminen, koska työntekijäresurssit vähenevät
 - vuoden alusta yksi tiimistä aloitti osa-aikaeläkkeen
 - kyseinen virka häviää kokonaan syksyllä 2017

- meluhaitat toimistolla ja muutto uusiin tiloihin
 - millaiset tilat? puhtaat?

- nuorten vaikuttamismahdollisuudet
 - kysytään heidän mielipiteitään toiminnasta
 - ollaanko valmiita oikeasti vastamaan toiveisiin? pystytäänkö vastaamaan toiveisiin?

- tärkeitä nuorisotyössä edelleen:
 - koulutyö (tuntivierailut, ryhmätykset, aamunavaukset, kirkot, muut)
 - rippikoulutyö + isostoiminta
 - isostoiminnan kehittäminen ja sitä kautta koko nuorisotyön luonne (**onko nuorisotyö edelleen liian koulutuskeskeistä?**)
 - hartauselämä
 - nuorten messu
 - hartaudet
 - nuorten hiljaisuuden retriitti
 - raamis

- kouluikäisten kerhotoiminnan luonteen muuttuminen
 - kerhotilojen sijainti on ongelma, lasten vaikea tulla, eivät löydä
 - harrastustarjonta on suuri
 - onko tarvetta perinteiselle kerhotoiminnalle?

KESKUSTAN ALUESEURAKUNTA DIAKONIATIIMI 2015

DIAKONIATYÖ KESKUSTAN ALUESEURAKUNNASSA

Keskustan alue seurakunnassa on neljä diakoniatyöntekijää, joista yksi tekee Keskustan diakoniatyötä osa-aikaisesti: nuoret aikuiset (50 %) ja lukioihin suuntautuva oppilaitostyö (50 %) sekä diakoniatyön vastuupappi. Yhdellä diakoniatyöntekijällä on lähetysyhdyshenkilön tehtävävastuu.

Diakoniatyöntekijöiden toimenkuvan pääpainoalueet on jaettu seuraavasti: vanhustyö, vapaaehtoistyö, perhetyö, nuoret aikuiset. Laitokset, ryhmät ja päivystykset ovat yhteisiä. Teemme vahvasti aluediakoniaa. Keskustan alueella käydään seitsemässä vanhusten päiväkeskuksessa ja Keljon vanhainkodissa. Lisäksi keskustan alueella on kaksi psykiatrian asumispalvelukotia. Päiväkeskusten määrä on moninkertainen muihin alue seurakuntiin verrattuna.

Diakoniatyön tehtäviä:

- Seurakuntalaisten ja muiden diakoniatyön asiakkaiden hengellinen ja aineellinen tukeminen pitämällä vastaanottoa, tekemällä kotikäyntejä ja tarjoamalla sielunhoitoa; Tämä on oleellisin tehtäväalue diakoniatyössä.
- Verkostoituminen sosiaali- ja mielenterveystyön toimijoiden kanssa;
- Erilaisten ryhmien ja tilaisuuksien suunnittelu ja vetäminen
- Leirit ja retket
- Diakoninen perhetyö
- Vapaaehtoistyön tukeminen
- Osallistuminen alue seurakunnan jumalanpalveluselämään
- Diakoniakasvatus rippikoulussa ja kouluissa.
- Osallistuminen toiminta- ja taloussuunnitelman laatimiseen ja seurantaan.
- Alueelliset/kokoseurakunnalliset/valtakunnalliset tapahtumat ja projektit

Taloudelliseen avustamiseen liittyvät toimenpiteet ovat aikaa vieviä. Asiakkaiden elämäntilanteet ovat yhä monimutkaisempia ja asioiden selvittäminen eri tahojen kanssa vie aikaa.

Diakoniatyössä olemme olleet mukana yhteistyössä Vanhustyön hankkeessa. Olemme tehneet lähiverkkoyhteistyötä ydinkeskustan, Lutakon, Viitaniemen ja Lohikosken alueilla. Kesäkuussa 2015 on yhteinen tilaisuus 80-vuotiaille Vanhustyön kehittämishankkeen, Gerocenterin, kaupungin ja Keskustan diakoniatyön kanssa. Toisena hankkeena olemme olleet mukana nuorisodiakonian hankkeessa Kirkkopalvelujen kanssa. Siinä on suunnitteilla hiljaisten tyttöjen ryhmän aloittaminen Viitaniemen kouluyhteistyönä. Tällä hetkellä koulun henkilökunta kartoittaa tilannetta. Nuorille aikuisille on pohdittu aloitettavaksi avointa kahvilatoimintaa yhdessä vapaaehtoisten kanssa.

Lähetys ja Kansainvälinen työ Keskustan alue seurakunnassa

Keskustan alue seurakunnassa on lähetystiimi, jossa on eri työmuotojen edustus: lähetyspappi Katriina Ilvesmäki, tiimivastuuhenkilö diakoni Auni Pelkonen, nuorisotyön edustaja vs. nt. Kirsi Piippanen sekä lapsityön edustajana lapsityönohjaaja Johanna Kontinen.

Lähetit vuonna 2015 Jyväskylän keskustan alue seurakunnassa:

Liisa Melliger – Raamatun käännöstyö Papua-Uusi-Guinea, Suomen Piipilaseura v. 2016 loppuun. Päivi ja Esko Helenius perheineen, seurakuntatyö Etu-Aasia, Lähetysyhdistys Kylväjä v. 2014 loppuun ja nyt kotimaan jaksolla. Hanna, sosiaalityö ja Dennis Londo sosiaalityön neuvonantaja/Lähetysseurakun yhteistyökumppanin M'up Russey'n palveluksessa Kambozha/ Suomen Lähetysseura.

Kummilapsikohteet: Namibia, Nkurenurun koululaiset 300 € ja Venezuela, San Plasin päiväkotit 240 €.

Lähetys ja kansainvälinen työ on keskeisesti läpinäkyvänä jumalanpalveluselämässä ja eri työmuotojen työssä. Jumalanpalveluksissa muistamme esirukouksin lähettejä ja kummilapsikohteita. Lokakuun toinen sunnuntai on lähetyspyhä, johon panostamme erityisesti. Huomioimme tasauspäivät ja järjestämme vuosittain Kauneimmat Joululaulu – tilaisuudet. Teemme yhteistyötä YSP:n ja eri toimijoiden kanssa.

Keräämme varoja myös tulevaisuudessa eri tapahtumissa ja tempauksissa.

Yhteisvastuutapahtuma on eri työmuotojen kanssa yhdessä toteutettu projekti.

Vapputempaukset Vanhassa Pappilassa ja munkinmyynti Lohikosken kirkolla sekä lähetysmyyjäiset marraskuun lopulla ovat vuosittaisia tapahtumia. Lähetystapahtumat järjestämme eri teemojen ympärille esillä pitäen omia kohteitamme.

Alueella toimii Keljossa käsityöpiiri ja Lohikoskella lähetyksen leivontarinki, johon on saatu uusia vapaaehtoisia toimijoita. Mukaan on tullut myös muilta alueilta vapaaehtoisia, jotka tekevät mm. myyjäisiin käsitöitä.

Työmuodoissa lähetys on esillä luontevasti. Nuorisodiakoniasta vastaava työntekijä vastaa rippikoulu- ja koulu yhteistyöstä yhdessä nuorisotyöntekijöiden kanssa. Nuoret keräävät myös varoja Nkurenkurun kummilapsikohteelle.

Lähetystiimin puolesta Auni Pelkonen, tiimivastuuhenkilö